

Zaposliti zaposlene

Milena Gradišar, podpredsednica predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov, je podrobno razčlenila tri osnovne vloge sindikata pri družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju. Sindikat je po eni strani pobudnik, nosilec in so-podpisnik samoupravnih sporazumov, po drugi razsodnik pri reševanju sporov, hkrati pa skrbi za izvajanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov kot najvišjih splošnih aktov, s katerimi delavci v združenem delu urejajo odnose pri pridobivanju in delitvi dohodka.

Občinski sindikalni svet je sodeloval pri vseh pomembnejših samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, ki so jih v zadnjih štirih letih sprejeli v občini, vendar je bila njegova naloga predvsem procesne narave, premalo vsebinska.

Eden od problemov je delegatsko gradivo. Preobsežno je, vsebinsko nejasno in nepregledno. To je tudi močna ovira za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje; težko se je sporazumeti o nečem, česar večina ne razume. Velik problem je tudi

skrajšanje postopkov, kar sili k pretirani naglici in s tem tudi v še manjšo razumljivost. Posledice so vse prej kot pozitivne.

S podpisom samoupravnega sporazuma se akcija sindikata še ne sme končati. Pomembna je predvsem njegova nadzorna vloga. Sindikat mora poskrbeti, da bodo delavci sproti obveščeni o stanju v vseh družbenoekonomskih tokovih. Prav tako pa bi moral sindikat poskrbeti, da bi občasno nadzirali zbrani denar v samoupravnih interesih skupnosti ter njegovo porabo in da bi v skladu s temi ugotovitvami tudi določali višino prispevnih stopenj.

Predsednik izvršnega sveta občine Ljubljana Center Milan Slemnik je govoril o stanju na področju družbenoekonomskih odnosov s tujino ter posebej o novem zakonu o združevanju deviznih sredstev. Zakon nalaga OZD velike obveznosti. Rezultati gospodarjenja niso spodbudni, treba se bo čimprej lotiti rebalansa vseh planov. V vseh delovnih okoljih je treba še naprej skrbeti za zaposlenost delavcev, kajti pri tem so še velike rezerve.

V prvih letošnjih mesecih se je spet povečala skupna poraba, pa tudi osebni dohodki ponekod rastejo prek dogovorjenih meja. Tudi s cenami se dogaja isto, pač pa so izvozni rezultati precej boljši od lanskimi.

Anica Starčević, delegatka iz Gospodarske banke Ljubljana, je govorila o vprašanjih splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Dejala je, da je treba čimprej urediti vprašanje požarne varnosti ter predvsem zaščititi družbene lastnine. Znano je, da v zadnjem času precej raste gospodarski kriminal, zato naj bi precej poostri nadzor na vseh področjih. Delovne stroje je treba bolje zaščititi, hkrati pa krepiti odgovoren odnos do njih. Vprašanja na tem področju je treba urediti tudi z normativnimi akti, posebno pa je potrebno poostri odgovornost odgovornih.

To je bilo le nekaj razmišljanj iz razprave, ki je pripeljala do enotnega stališča, da je treba v prihodnjem obdobju povečati odgovornost sindikata na vseh področjih njegovega delovanja.

JURIJ POPOV

Lepo vreme je pred kratkim odprlo tudi okrepčevalnico »Pri konjskem repu« na Tromostovju. Marsikomu je ta okrepčevalnica ostala v lepem spominu še od lani, tako da bo tudi letos v dobri družbi tu rad zapravil kako pristočno, še posebej večerno, ko v Ljubljani ni veliko možnosti za pogovor ob vrčku piva. (Tekst in foto: Mišo Dačić)

smiselnega izdajanja vrednostnih bonov zlasti tam, kjer za to ni opravičljivih razlogov. Tako ima na primer vsaka osnovna šola svojo kuhinjo, v kateri ne kuhajo slabe hrane, pa vendar učitelji dobivajo vrednostne bone.

Zasilne rešitve niso dopustne

Janko Miklavžin iz Gradisa je dejal, da ni namen te akcije, da bi se kakorkoli povečala tako imenovana družbena režija, da bi organizacije silili v graditev obratov družbene prehrane. Gre namreč za to, da naj bi se različne DO ustrezno organizirale in medsebojno povezovale. Pri tem bo odigralo odločilno vlogo gostinstvo, ki bo moralo veliko prispevati k pripravi ustreznih obrokov za delavce, pri tem pa vsekakor ne sme služiti s pretiranimi cenami. Sindikat mora vztrajati pri tem, da bo hrana dobra in ustrežne kalorične vrednosti. Nobene zasilne rešitve niso dopustne, saj lahko pripeljejo do različnih zastrupitev, kakršnih je bilo lani v Ljubljani precej. Sindikat naj ne bo le pobudnik akcije, marveč mora v njej tudi vsebinsko sodelovati. Kot je dejal, je v gradbeništvu večinoma dobro organizirana prehrana za delavce, veliko bolje, kot na primer v šolah, kjer kuhinje so, pa vendar brez hrane.

Dogovarjajo se in pripravljajo

Irena Jeza, predstavnica železnice, je dejala, da imajo pri njih že dalj časa težave s tem vprašanjem. V zadnjem času se dogovarjajo s TTG, načrtujejo tudi graditev lastnega obrata, hkrati pa se pripravljajo na sklepanje pogodb z gostinci. Kot je povedala, se pojavljajo odpori pri delavcih, veliko pa jih je, ki bi se morali hraniti dietno. Dejala je tudi, da bodo pri vseh »dietalcih« preverili, ali gre zares za takšne težave, in bodo v prihodnje upoštevali le mnenje specialistov.

Kje so nekdanje menze?

Janez Rijavec iz Komunalnega podjetja Ljubljana je dejal, da imajo pri njih težave z zagotavljanjem ustreznega prevoza za tople obroke. Poleg tega je imel pomisleke glede kakovosti takšne prehrane. Dejal je, da je že pred leti prišlo do napake, ko so zapirali majhne obrate in jih združili, ravno zdaj pa bi predvsem tistim delovnim organizacijam, ki nimajo lastne kuhinje, prav ti, decentralizirani obrati prav prišli. Pojavljajo pa se tudi odpori. Eno je cena, za katero nekateri menijo, da je previsoka, pri tem pa ne upoštevajo, da so v njej zajeti vsi stroški, ki nastanejo s pripravo hrane, in je

zato razumljivo dražje, kot če bi si vsak sam kupil živila v trgovini. Odpori so tudi zaradi tega, ker v posameznih delovnih organizacijah brez lastnih kuhinj to zahteva namestitve servirk, ki bodo delile hrano. Mnogi delavci pa niso pripravljeni sprejeti tega, ker bi tako povečevali neproizvodni del zaposlenih.

Zastarela miselnost

Marta Hrovatin iz zavoda za šolstvo je opozorila na bistveno različne prehranske navade otrok, ki pridejo iz vrtcev, od tistih, ki so bili pred začetkom šolanja v domačem varstvu. Takšne razlike so tudi pri odraslih. Odpori do družbene prehrane izvirajo, po njenem mnenju, iz našega tradicionalnega gledanja na prehrano kot na nekakšen intimen obred v družinskem krogu. To je mogoče premostiti le z visoko kakovostjo hrane pa tudi s primerno vzgojo. Glede na družbeno pomembnost akcije je treba pripraviti serijo oddaj in člankov, ki bi bili objavljeni v vseh sredstvih javnega obveščanja in bi govorili o pomenu takšne družbene prehrane.

Kot je dejala tovarišica Hrovatin, je že 35 let tega, kar so začeli v osnovnih šolah graditi kuhinje, pa še danes niso

zaživele tako, kot bi morale. Po njenem mnenju so resnično potrebne komisije v DO, ki bodo skrbale za ta vprašanja. Hkrati pa bi morali dosledno upoštevati zdravniške ugotovitve, kdo potrebuje dietno prehrano in kdo ne. Poleg tega pa je prav presenetljivo, da živilski tehnologi ne najdejo zaposlitve, medtem ko ekonomisti vodijo obrate družbene prehrane, kar kaže predvsem na nesmotrno izkoriščenost razpoložljivih kadrov. Kot je ob koncu poudarila Marta Hrovatin, je treba ta vprašanja postaviti v ospredje, pri tem pa poskrbeti za višjo prehransko kulturo delavcev, ne nazadnje tudi z lepimi in estetskimi, predvsem pa čistimi obrati.

★ ★ ★

Razprave so pokazale na številne probleme, ki jih bo treba rešiti, hkrati pa tudi na različen odnos do tega vprašanja v posameznih okoljih. Te odnose bo ponekod potrebno spremeniti v temelju. Družbena prehrana je točno opredeljen pojem, ki ima jasno začrtan namen. Dopustna niso nobena izkrivljanja, ki gredo predvsem na račun delavca in njegovih delovnih razmer. Te pa so pomembne, če naj bo čim bolj učinkovit.

JURIJ POPOV